

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної та слов'янської філології

А.М. Коваленко

«30» серпня 2018 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Філологічний аналіз тексту

перший (бакалаврський) рівень

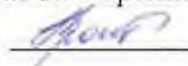
галузь знань 01 Освіта

спеціальність 014 Середня освіта «Мова і література (німецька)»

освітньо-професійна програма Середня освіта (Німецька та англійська мови)

мова навчання німецька

Погоджено науково-методичною комісією факультету іноземної та слов'янської філології
«30» серпня 2018 р.

 (Громова Н.В.)

Розробник: доктор філологічних наук, професор Школярєнко В.І.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2018 р.

Завідувач кафедри
Школярєнко В.І., доктор філологічних наук, професор

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	(Вказати освітній ступінь): бакалавр	Обов'язкова/ <u>вибіркова</u>	
		Рік підготовки:	
4-й		-й	
Семестр			
2-й			
-й			
Лекції			
12 год.		год.	
Практичні, семінарські			
22 год.		год.	
Лабораторні			
год.		год.	
Самостійна робота			
54 год.		год.	
Консультації:			
2 год.	год.		
Загальна кількість годин - 90	Вид контролю: залік		

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Навчальна програма дисципліни «Філологічний аналіз тексту» укладена відповідно до освітньо-професійної програми Середня освіта (Німецька та англійська мови) підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському) рівні за спеціальністю 014 Середня освіта (Мова і література (німецька)) галузі знань 01 Освіта / Педагогіка.

Дисципліна «Філологічний аналіз тексту» зосереджується на вивченні світової естетичної та літературно-критичної думки в історичній перспективі з залученням науково-критичних і літературно-методичних досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних авторів. Протягом курсу вивчається природа художньо-літературного твору як головної одиниці літератури, закономірності літературного процесу, найзагальніші принципи та шляхи дослідження як літературного твору, так і літературного процесу.

Навчальна дисципліна «Філологічний аналіз тексту» має велике значення у справі формування загального гуманітарного світогляду студента, формує інтегральні, загальні і фахові компетентності, необхідні майбутньому вчителю для орієнтації в сучасному німецькомовному культурному контексті.

Курс допомагає здобувачам на новому рівні узагальнити, систематизувати свої знання з особливостей розвитку лінгвопоетики в історичному вимірі, а також значно розширити їх шляхом систематичного осмислення особливостей його перебігу на сучасному етапі, класифікації притаманних йому художніх явищ.

Мета дисципліни: вивчення навчальної дисципліни «Філологічний аналіз тексту» є узагальнення, систематизація та поглиблення теоретичних знань про літературний процес, збагачення новими знаннями про історичний розвиток теоретичної думки, встановлення зв'язків між розвитком літературознавчих шкіл, напрямків та течій в німецькомовному літературознавстві.

Завдання:

- поглибити розуміння закономірностей розвитку літератури як виду мистецтва;
- закріпити та розширити знання про основні літературознавчі школи, філологічні напрямки та підходи до літературного твору;
- осмислити зв'язок між закономірностями розвитку світового літературного процесу та літературознавчими напрямками дослідження;
- ознайомитися з найважливішими працями німецькомовних теоретиків літератури і творче осмислити їхні міркування та положення з позицій сьогодення.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є оволодіння фаховими компетентностями, що формуються під час вивчення дисциплін «Стилістика німецької мови», «Лексикологія німецької мови», «Спецкурс з літератури країни основної мови».

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні оволодіти такими компетентностями:

- вільне оперування ключовими термінами і поняттями сучасного літературознавства;
- аналіз та об'єктивна оцінка сучасних наукових досягнень у галузі літературознавства;
- самостійний пошук, обробка, систематизація, контекстуалізація та інтерпретація загальнонаукової інформації з різних джерел, генерування нових ідей для вирішення наукових і практичних завдань, зокрема у міждисциплінарних галузях;
- ефективне використання базових знань про теоретичні засади, методологічні принципи, практичне застосування та міждисциплінарні зв'язки сучасного літературознавства;
- здобувачі повинні **знати**:
 - закономірності розвитку німецькомовного літературного процесу на сучасному етапі;
 - риси німецької літератури та її національну своєрідність, місце в контексті світового літературного процесу;
 - системну взаємодію різних ідейно-художніх тенденцій, напрямів, течій;
 - останні наукові розвідки провідних німецькомовних літературознавців;
 - міжпредметні зв'язки з теоретико-літературними дисциплінами;
 - термінологічний апарат сучасного літературознавства, сучасні підходи до аналізу літературних явищ;
 - життєвий і творчий шлях видатних німецьких письменників сучасності, найбільш значущі твори.
 - теоретичні поняття, пов'язані з розвитком літературознавчої науки
 - основні аспекти і принципи вивчення літературних феноменів, зокрема, принципи естетичності, іманентності, історизму, структурованості, системності, контекстуальності;
 - ключові поняття та категорії сучасного німецькомовного літературознавства;
 - провідні методики сучасного німецькомовного літературознавства;
 - закономірності розвитку літературного процесу та художньої специфіки провідних літературних течій, напрямів;

вміти:

- охарактеризувати основні етапи у формуванні літературознавчих шкіл;
- розкрити історичні особливості виникнення та функціонування літературознавчих шкіл у Німеччині;
- використовувати досвід відомих теоретиків та літературних критиків, які зробили вагомий внесок у розвиток різних підходів до аналізу літературних явищ (напрямів, течій, творчості письменника, літературних творів як довершених систем);
- систематизувати основні теоретико-літературні поняття в їхніх

- синхронних та діахронічних взаємозв'язках;
- висвітлити основні закономірності розвитку літературного процесу;
 - використовувати сучасний понятійний та категоріальний апарату процесі вивчення теоретичних праць;
 - розкрити сучасний стан досліджень з цих проблем, охарактеризувати провідні аналітичні тенденції.

Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
А	Студент цілком володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано викладає його під час відповідей, грамотно висловлює свої думки, всебічно розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
В	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано викладає його під час відповідей, здебільшого розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Під час висвітлення деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає окремі несуттєві неточності та незначні помилки.
С	Загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, використовуючи при цьому необхідну літературу. Допускає окремі суттєві неточності та помилки.
D	Частково володіє навчальним матеріалом, виявляє базові знання, викладає матеріал фрагментарно, поверхово, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
E	Частково володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
FX	Недостатньо володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час відповідей, допускає при цьому суттєві помилки.
F	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль										Разом	Сума
Розділ 1					Розділ 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
Поточний контроль											100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	
Контроль самостійної роботи											
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	
60 - 63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є: залік та самостійна робота студентів.

6. Програма навчальної дисципліни

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ I.

Тема 1. Лінгвопоетика в системі наук.

Тема 2. Лінгвопоетичний аналіз тексту.

Розділ II.

Тема 3. Типологія лінгвопоетики.

Тема 4. Образність як явище лінгвопоетики.

Розділ III.

Тема 5. Архітектоніка як ключова категорія лінгвопоетики.

Тема 6. Лінгвістичні та екстралінгвістичні засоби створення художнього образу.

1. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	Денна форма							Заочна форма						
	Ус бог о	у тому числі					Ус го	у тому числі						
		Л., к.	п	ла	ін	ср		л	п	ла	ін	ср		
			б	д					б	д				

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1												
Тема1. Лінгвопоетика в системі наук.	14	2	3			9						
Тема2. Лінгвопоетичний аналіз тексту.	14	2	3			9						
Розділ 2												
Тема 3. Типологія лінгвопоетики.	14	2	3			9						
Тема 4. Образність як явище лінгвопоетики.	14	2	3			9						
Консультація	4	1	3									
Розділ 3												
Тема 5. Архітектоніка як ключова категорія лінгвопоетики.	13	2	2			9						
Тема 6. Лінгвістичні та екстралінгвістичні засоби створення художнього образу.	14	2	3			9						
Консультація	3	1	2									
Всього	90	14	22			54						

2. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лінгвопоетика в системі наук.	2
2	Лінгвопоетичний аналіз тексту.	2
3	Типологія лінгвопоетики.	2
4	Образність як явище лінгвопоетики.	2

5	Архітектоніка як ключова категорія лінгвопоетики.	2
6	Лінгвістичні та екстралінгвістичні засоби створення художнього образу.	2
	Разом	12

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Теоретичні засади лінгвопоетики.	3
2	Типологічні форми лінгвопоетичного аналізу.	3
3	Образність як дослідницький об'єкт лінгвопоетики.	3
4	Естетико-образна функція художнього слова.	2
5	Загальностилістична функція мовних засобів.	3
6	Екстралінгвальні та лінгвальні чинники становлення художнього образу.	2
7	Лінгвопоетичний аналіз художнього тексту.	3
8	Лінгвопоетичний аналіз віршованого тексту.	3
	Разом	22

4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Основні аспекти вивчення лінгвопоетики.	9
2	Зміст і форма образності художнього тексту.	9
3	Архітектоніка тексту – екстралінгвальний чинник творення художнього тексту.	9
4	Актуалізація лексико-стилістичних засобів образності в тексті.	9
5	Актуалізація синтаксично-стилістичних засобів образності в тексті.	9
6	Аналіз специфіки створення художнього образу.	9
	Разом:	54

8. Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Арнольд И. В. Стилистика. Современный английский язык: Учебник для

- вузов. – 5-е изд., испр. и доп. – М.: Флинта: Наука, 2002. – 384 с.
2. Бабенко Л. Г., Казарин Ю.В. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Наука, 2004.
 3. Брандес М. П. Стилистика текста. Теоретический курс: Учебник. – 3-е изд., перераб. и доп. – М: Прогресс-Традиция; ИНФРА-М, 2004. – 416 с.
 4. Гальперин И. Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Просвещение, 1981.
 5. Гончарова Е. А. Интерпретация художественного текста. – М.: Высшая школа, 1983.
 6. Гореликова М. И., Магомедова Д. М. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Высшая школа, 1989.
 7. Долинин К. А. Интерпретация текста. – М.: Просвещение, 1985.
 8. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. – 416 с.
 9. Купина Н. А. Лингвистический анализ художественного текста. – М.: Просвещение, 1980.
 10. Кухаренко В. А. Интерпретация текста. – О.: Латстар, 2002.
 11. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту / В.А. Кухаренко. – Вінниця: Нова книга, 2004. – 261 с.
 12. Лагута (Алешина) О. Н. Стилистика. Культура речи. Теория речевой коммуникации: Учебный словарь терминов. Учебное пособие / Отв. ред. Н. А. Лукьянова. – Новосибирск: Новосибирский государственный университет, 2000. – Часть 2. – 147 с.
 13. Літературознавчий словник-довідник / Гром'як Р.Т., Коваль Ю.І. та ін. – К.: ВЦ "Академія, 1997. – 752 с.
 14. Лотман Ю. М. Анализ художественного текста. – Л.: Просвещение, 1972.
 15. Мазилова А. Ю. Лингвистический анализ художественного текста. – Ярославль: Изд-во ун-та, 1988.
 16. Науменко А.М. Філологічний аналіз тексту (Основи лінгвопоетики). Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Вінниця: нова книга, 2005.
 17. Новиков Л. А. Художественный текст и его анализ. – М.: Наука, 1988.
 18. Поповская Л. В. Лингвистический анализ художественного текста в вузе. – Ростов н/Д.: Феникс, 2006.
 19. Ризель Э. Г. Полярные стилевые черты и их языковое воплощение / Э. Г. Ризель // Иностранные языки в школе. 1961, № 3. -С. 45.
 20. Солганик Г. Я. Стилистика текста: Учеб. пособие. – М.: Флинта, Наука, 1997. – 256 с.
 21. Шанский Н. М. Лингвистический анализ художественного текста. – Л.: Высшая школа, 1991.
 22. Lyaschenko T. Funktionale Stilistik der deutschen Sprache / T. – Львів: видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 110 с.
 23. Riesel E. Abriss der deutschen Stilistik. – М.: Verlag für fremdsprachige Literatur, 1954. – 403 S.

Допоміжна

1. Виноградов В. В. О теории художественной речи. – М.: Просвещение, 1971.
2. Винокур Г. О. О языке художественной литературы. – М.: Наука, 1991.
3. Винарская Е. Н. Выразительные средства текста. – М.: Высшая школа, 1989.
4. Голуб И. Б. Стилистика русского языка. – М.: Наука, 2002.

5. Ковалев В. П. Языковые выразительные средства русской художественной прозы. – К.: Вища школа, 1981.
6. Ковтунова И. И. Поэтический синтаксис. – М.: Просвещение, 1986.
7. Одинцов В. В. Стилистика текста. – М.: Просвещение, 1980.
8. Пищальникова В.А. Концептуальный анализ художественного текста. – Барнаул, 1991.
9. Тарасов Л. Ф. Поэтическая речь (типологический аспект). – Х.: Вища школа, 1976.
10. Тростников М. В. Поэтология. – М.: Наука, 1997.
11. Тураева З. Я. Текст: структура и семантика. – М.: Просвещение, 1986.

12. Інформаційні ресурси

1. <https://studfiles.net/preview/5601331/>
2. <http://wikipage.com.ua/1x9a0.html>
3. http://bookwu.net/book_avtorska-stilistika_995/5_lekcyja-3.-stilistika-movnih-odinic-riznih-rivniv-v-individualno-avtorskomu-teksti
4. http://damar.ucoz.ru/publ/zagalna_skhema_lingvistichnogo_analizu_tekstiv_xix_xx_st/14-1-0-446
5. <http://mybiblioteka.su/11-23475.html>

Розробник:

Буренко Тетяна Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від. «29 » серпня 2018 р.

Завідувач кафедри

Школяренко В.І.,
доктор філол. наук, професор